

Nagyméltóságu m. kir. Belügyminiszter Ur!

Kegyelmes Uram!

Civilizálatlan, vad indulatu, emberies gondolkozásra és életmódra hajlamtalan, kisebb-nagyobb embercsoportok tanyáznak a vidéki városok és községek határaiban. Állandó rémei ezek a vagyon és életbiztonságnak: a sátoros cigányok. Barbár, nomád életűek, a kik sokszor csapatostul utra kelnek s rettegésben tartják azt a vidéket, a hol végigvonulnak vagy pihenőt tartanak. A közbiztonságra igen veszélyes elemek, kegyetlenek, sokszor a vérontástól sem riadnak vissza, — képmutatók és ravaszok. A kultura nincs hatással reájuk, a munkát gyűlölik, rendes megélhetési forrásuk nincsen, kenyerük a lopás s ennek keresztülvitelénél a gyilkosságtól sem rettennek vissza.

Féktelen vadságukban bátorítja őket az a tudat, hogy a büntető igazságszolgáltatás kezébe, az általuk elkövetett bűncselekmények gyakori voltát tekintve, ritkán kerülnek.

A mai közigazgatási hatóságok részére, megfélemezésükre rendelkezések alig állanak. Illetőségi helyük — egy-két szórványos esetet kivéve — ismeretlen, a tolonc-szabályok rendelkezései alá tehát alig vonhatók.

Az 1879. évi 40. t.-c. 62. és 66. §§-ai velük szemben ritka esetben nyerhetnek alkalmazást, mert rendszerint nagyszámmal jelennek meg a város vagy a község határában, mindig apró gyermekekkel s a községek inkább futni engedik őket, semhogy az apa vagy anya elzáratásának idejére az egész karavánt tűrni legyenek kénytelenek.

A vagyon és életbiztonságnak ezen veszélyes alakjai nem alaptalanul gyanúsítatnak oly rablógyilkosságok elkövetésével, a melyeknek tettesei a legszigorosabb nyomozat dacára is ismeretlenek maradnak. — Egyik fő jellemvonásuk a közös bűn szigorú titokban tartása, a másik pedig a közöttük akadható áruló megbüntetése, láb alól való eltétele. Ez okból a bűncselekményeket reájuk bizonyítani vajmi nehéz.

Ha a társadalom, a vagyon és életbiztonság jól felfogott érdekei a preventív rendőri intézkedéseket a rendőrhatalóságok kötelességévé teszik, akkor ez bizonyára teljesen jogosult a sátoros cigányokkal szemben.

Ámde ehhez egyöntetű eljárás s annak a legszigorubb fogantatása szükséges.

Legyen kegyes megengedni Kegyelmes Uram, hogy a preventív intézkedéseknek egyik igen gyorsan és könnyen keresztülvihető s szerény véleményem szerint a célt meg is közelítő módját az alábbiakban tiszteletteljesen előterjeszthessem.

Még manapság is teljesen ismeretlenül vonulhatnak végig egyes karavánok a városokon és falvakon, s nincsen reá mód, hogy szükség esetén a személyazonosságuk, minden kétséget kizáró módon megállapítható legyen. — Sőt névszerint és korszerint ismeretlenek a hatóságok előtt még azok a cigány csapatok is, melyek egyik-másik város vagy község határában állandóan vagy hosszabb időre telepednek le. — Ez oknál fogva az ellenőrzésük is lehetetlen. Elhagyhatják a tartózkodási helyüket s ismét visszatérhetnek oda, a nélkül, hogy valaki távol töltött idejüket számon kérné tőlük. **Ez a szabad mozgás idézi elő a legtöbb esetben a cigányoknál a bűncselekményeket.**

091188/007

III a 12

Tiszteletteljesen javasolni bátorkodom tehát méltóztatnék Nagyméltóságod az összes elsőfoku rendőri hatóságokat utasítani, hogy

1. Az illetékességi területükön tartózkodó sátoros cigányokat — nem a rendes lakással bíró zenészeket — írják össze és pedig a férfiakat, nőket és gyermekeket név, kor és ha van foglalkozás szerint; ezekről állandó nyilvántartási könyveket vezessenek. Ebben a nyilvántartásban feljegyzendő a kocsik és lovak száma is.

2. A budapesti államrendőrségnél az összeirt összes sátoros cigányokról központi nyilvántartás vezetendő, azon célból, hogy szükség esetén bármely vidéki rendőrhatalóság távirati uton szerezhessen információt.

3. Lássák el az elsőfoku rendőrhatalóságok a családfőket igazolványi könyvvel, a melyben a feleség és gyermekek neve és kora is bennfoglaltassék. Egy családnak csak a férj, feleség és ezek gyermekei tekintessenek.

Az igazolási könyvben a kocsik és lovak száma is feltüntetendő.

4. Köteleztessenek a sátoros cigányok arra, hogy minden egyes esetben a mikor állandó tartózkodási helyeiket elhagyják, hova és menyi időre történendő távozásukat a rendőrhatalóságnál jelentsék be, s kötelességük legyen ezen hely rendőrhatalóságnál is jelentkezni. Ennek elmulasztása az 1879. évi 40. t. c. 1 §-a alapján kihágásnak minősítettessék, — mely azon hatóság által torlandó meg, a hol a tettes találtatik. — Köteleztessenek a sátoros cigányok arra, hogy visszatérésük után 24 óra alatt a rendőrhatalóságnál újból jelentkezzenek. — A jelentkezések a rendőrhatalóságok által az igazolási könyvben feljegyzendők s hivatalos bélyegzővel látandók el.

5. Az összeírásra azon hatóság köteleztessék, a melynek területén a rendelet a sátoros cigányokat találja. A letartóztatott cigányokat a fogház felügyelőség tartozik összeírni s az adatokat a budapesti főkapitányságnak esetleg az illetőségi hatóságnak megküldeni.

6. Ha valamely cigány csapat illetősége a náluk talált okmányokból meg van állapítva, az összeírás megtörténtéről az illetékes rendőrhatalóság és a budapesti főkapitányság értesítendő.

7. A személyazonosságot tanúsító igazolvány hiánya az 1879. évi 40. t. c. 1. §-a alapján kiadandó miniszteri rendelettel kihágásnak minősítettessék.

8. Utasítsanak a rendőrhatalóságok, hogy a területükön megforduló sátoros cigányok igazolványát minden egyes alkalommal vizsgálják meg s ha az rendben nem lenne a kihágási eljárást megindítsák. A családdal együtt levő családtagok bejelentéseért a családfő is tartozzék felelőséggel. — Ha valamely családtag külön megy utra, külön igazolványt kell kérnie. — Az igazolványok díjtalanul állítandók ki.

Kegyelmes Uram!

Ha az összeírást és az ellenőrzést ily módon foganatosítanánk, — nyilván lenne tartva az ország területén levő minden sátoros cigány s hogy ez a nyilvántartás a Dánosi pusztán elkövetett rablógyilkossághoz hasonló esetekben megindított nyomozatok során mily nagy fontossággal bír, mennyire megkönnyíti és előmozdítja a nyomozat sikerét, azt külön bizonyítani nem szükséges. — De preventive is kitünő rendszabálynak bizonyulna a nyilvántartás, mert a cigányokban a hatóság iránt bizonyos félelmet ébresztene s őket a bűncselekmények elkövetésétől a legtöbb esetben visszariasztaná.

A midőn ezen szerény javaslatomat Nagyméltóságod elé terjeszteni bátor vagyok

mély tisztelettel maradok

Nagyméltóságodnak, kegyelmes Uramnak

alázatos szolgája

Molnár Lajos,
rendőrkapitány.

Szekszárd.

Trassárcsa kése

M. 207

Könyvi
Alap

Verebi uran
vina ar osszba

M. KIR. BELÜGYMINISTERIUM	
ÉRKEZETT 1907 JUL 27.	
091188 SZÁM	II ^a OSZTÁ
MELLÉKLET SZÁMA.	_____ dr

10.

Mohar Lajos
szekesranyi r. p. sz. sz.

Cziganyugy

II^a

13.)

A

12

111